

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาพาณิชยกรรม จำนวน 32 โรงเรียน จำแนกตัวอย่างประชากรเป็น

1.1 ผู้บริหาร รวม 64 คน ได้แก่

1.1.1 อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

1.1.2 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

1.2 ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาพาณิชยกรรม รวม 134 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ แบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.1 ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร วารสาร ผลงานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

2.1.2 สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 6 และ 11 และครูที่สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 11 ตลอดจนผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาพาณิชยกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช

- 2.1.3 ขอเอกสารข้อมูลตัวเลขต่าง ๆ จากสำนักงานศึกษาธิการเขต 11
- 2.1.4 นำข้อมูลที่ไ้มารวบรวมเป็นแบบสอบถาม
- 2.1.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ช่วยพิจารณาแก้ไข
- 2.1.6 นำคำแนะนำและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแบบสอบถาม

2.2 ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับครู

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด จำแนกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ เป็นคำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Check List)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาพาณิชยกรรม ในด้าน

ก. ทั่วครู

ข. ความเข้าใจหลักสูตร

ค. เอกสารหลักสูตร

ง. การจัดการเรียนการสอน

จ. สื่อการสอน

ฉ. การวัดและประเมินผล

ช. การแนะแนว

คำถามในตอนที่ 2 นี้ วัด 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง วัดสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ส่วนที่สอง วัดขนาดหรือความตระหนักในความเป็นปัญหา คำถามในตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ทั้ง 2 ส่วน คือ

สภาพที่ปฏิบัติจริง	ขนาดของความ เป็นปัญหา
5 ปฏิบัติมากที่สุด	5 เป็นปัญหามากที่สุด
4 ปฏิบัติมาก	4 เป็นปัญหามาก
3 ปฏิบัติปานกลาง	3 เป็นปัญหาปานกลาง
2 ปฏิบัติน้อย	2 เป็นปัญหาน้อย
1 ปฏิบัติน้อยที่สุด	1 เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด
(Open Ended Question)

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ต่างกันเฉพาะในตอนที่ 1 ส่วนตอนที่ 2 และ 3 มีข้อความที่เหมือนกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปติดต่อกับกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากกองการมัธยมศึกษา จากนั้น ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ทางไปรษณีย์และขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหาร ส่งไปจำนวน 64 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75
2. ครู ส่งไปจำนวน 134 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 111 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.84

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน มีวิธีการดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ คิดเป็นจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรม ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. คำนวณระดับปัญหาที่แท้จริง ของคำตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2523: 119)

$$P = \sum_{j=1}^n C_j (S_j - P_{ej}) / n$$

เมื่อ P = ระดับความเป็นปัญหาของข้อความใดข้อความหนึ่ง

C_j = ปริมาณความรู้สึกของคนที่ j ที่ว่าข้อความนั้นเป็นปัญหา

S_j = ผลการประเมินสภาพที่ควรจะเป็น ของข้อความนั้น

S_j ของคนที่ j หรือ

ความคาดหวังสูงสุดที่ควรจะเป็นของ เรื่องที่นำมาวิเคราะห์ในการวิจัยนี้เท่ากับ 5

(สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, สัมภาษณ์)

P_{ej} = ผลการประเมินสภาพปัจจุบันของข้อความนั้นของคน
ที่ j (สภาพที่ปฏิบัติจริง)

n = จำนวนตัวอย่างประชากร

2. นำค่า P ที่คำนวณได้แต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ เอสพีเอสเอส (SPSS Statistical Package for the Social Science) (Norman H. Nie 1975: 182-190) เมื่อได้ค่าคะแนนแล้ว นำคะแนนดังกล่าวมาคิดน้ำหนักของคะแนน และกำหนดระดับค่าเฉลี่ยของความเห็น โดยมีค่ากลางเท่ากับ 6 ดังนั้นจึงถือว่าข้อที่มีคะแนนเท่ากับ 6 เป็นปัญหาปานกลาง คะแนนมากกว่า 6 เป็นปัญหามาก และคะแนนน้อยกว่า 6 เป็นปัญหาน้อย ฉะนั้น

จึงกำหนดการตัดสินระดับคะแนนดังนี้

6.56 ถึง 20.00 เป็นปัญหามาก

5.56 ถึง 6.55 เป็นปัญหาปานกลาง

0.00 ถึง 5.55 เป็นปัญหาน้อย

3. เปรียบเทียบปัญหาตามความเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามประเภทโรงเรียน ครูที่มีวุฒิทางครูกับครูที่ไม่มีวุฒิทางครู และผู้บริหารกับครู โดยการทดสอบค่า t จากโปรแกรมสำเร็จ เอสพีเอสเอส (Norman H. Nie 1975: 267-275)
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยนำหนักปัญหาระหว่างผู้บริหารและครู โดยจำแนกตามเขตการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ เอสพีเอสเอส (Norman H. Nie 1975: 422-433) ถ้าปรากฏว่า ค่า $F = \frac{MS_A}{MS_W}$ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ค่าใดสูงกว่าค่า $F_{(k-1), (N-k)}$ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 หรือ .01 จะทดสอบค่าตามวิธีของทูกี (Tukey)